

Συνεργασία
της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και
της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες
(Γραφείο Αθηνών)

Από το 2011 η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου συνεργάζεται με την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) ως φορέας υλοποίησης για τον εντοπισμό υποθέσεων που άπτονται βασικών πτυχών της προστασίας των προσφύγων και τη νομική υποστήριξή τους ενώπιον των ελληνικών και διεθνών δικαστικών αρχών (Strategic Litigation). Στόχος της συνεργασίας UNHCR και ΕΕΔΑ είναι αφενός η δημιουργία δικαστικού προηγούμενου και η ακόλουθη νομοθετική ρύθμιση από τις ελληνικές αρχές, προκειμένου να καλυφθούν τα νομοθετικά κενά αναφορικά με την προστασία των προσφύγων, αφετέρου η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νομικών σε θέματα προστασίας των προσφύγων.

Η επιτυχία της πιλοτικής πρώτης συνεργασίας μεταξύ ΕΕΔΑ και UNHCR είχε ως αποτέλεσμα την επέκτασή της, τόσο σε χρόνο, όσο και νέους τομείς δράσης. Έτσι, σήμερα (2013) με χρηματοδότηση από την Ύπατη Αρμοστεία της τάξης των 42.500 ευρώ, με δυνατότητα επέκτασης έως τις 50.000 ευρώ και για τη χρονική περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2013 έως και 31^η Δεκεμβρίου 2013, η ΕΕΔΑ έχει αναλάβει να υλοποιήσει τις ακόλουθες δράσεις:

A) Προώθηση του Strategic Litigation

Η ανίχνευση των υποθέσεων εκείνων που δύνανται να δημιουργήσουν δικαστικό προηγούμενο και συμπλήρωση των κενών στην ελληνική νομοθεσία σε θέματα προστασίας προσφύγων, καθώς και η υποστήριξή τους ενώπιον των ελληνικών και των διεθνών δικαστικών αρχών είναι ο πρώτος πυλώνας της συνεργασίας ΕΕΔΑ και Ύπατης Αρμοστείας. Οι νομικοί-μέλη της ΕΕΔΑ αναζητούν εκείνες τις υποθέσεις που είναι χρήσιμες για την επίτευξη των στόχων της συνεργασίας ΕΕΔΑ και Ύπατης Αρμοστείας.

Οι πληθυσμιακές ομάδες που αποτελούν πεδίο δράσης του Strategic Litigation είναι:

1. Νεοαφιχθέντες αιτούντες άσυλο.
2. Κρατούμενοι αιτούντες άσυλο και υπήκοοι τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας.
3. Αιτούντες άσυλο που επιθυμούν να καταθέσουν αίτηση ασύλου στην Ελλάδα.
4. Αιτούντες άσυλο με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανήλικων και των χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών (UASC), μόνες (single) γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες.
5. Αιτούντες άσυλο οι αιτήσεις των οποίων εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό ή βρίσκονται υπό έφεση.
6. Αιτούντες άσυλο οι υποθέσεις των οποίων έχουν κλείσει και χρήζουν ένδικης θεραπείας, συμπεριλαμβανομένης της εξ αρχής επανεξέτασής τους (re-opening).
7. Αιτούντες άσυλο που εμπíπτουν στη συμφωνία (regulation) του Δουβλίνου II.

8. Απορριφθέντες αιτούντες άσυλο, οι υποθέσεις των οποίων εξετάστηκαν χωρίς την ύπαρξη των ελάχιστων διαδικαστικών εγγυήσεων (minimum procedural guarantees).
9. Δικαιούχους διεθνούς προστασίας που δεν απολαμβάνουν κοινωνικο-οικονομικά ή άλλα δικαιώματα.
10. Ανιθαγενείς.

Το έργο της ανίχνευσης και δικαστικής εκπροσώπησης των υποθέσεων, που εμπίπτουν στους στόχους της συνεργασίας ΕΕΔΑ – Ύπατης Αρμοστείας, έχουν αναλάβει οι ακόλουθοι νομικοί – μέλη της ΕΕΔΑ:

1. Αντώνιος Σπάθης, Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΔΑ (συντονιστής)
2. Φίλιππος Αγγελίδης
3. Χριστίνα Γκρουζίδου
4. Σινάν Καβάζ
5. Μαρία Πετρίδου
6. Μουσής Καραμπεϊδης
7. Έφη Θάνου
8. Όλγα Παπαδοπούλου
9. Κωνσταντίνος Τσιτσελίκης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΔΑ, Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Σήμερα βρίσκονται σε εκκρεμότητα σειρά υποθέσεων, οι σημαντικότερες εκ των οποίων αφορούν: αστυνομική βία κατά κρατούμενου αλλοδαπού, ρατσιστική βία από άτομο κατά ομάδας αλλοδαπών, προστασία ασυνόδευτου ανήλικου και δικαιώματα Σύριων προσφύγων.

Β) Προετοιμασία/συλλογή και επεξεργασία της ετήσιας έκδοσης της Ύπατης Αρμοστείας «Επετηρίδα Νομοθεσίας και Νομολογίας (legislation and jurisprudence) για Μετανάστες και Πρόσφυγες»

Στο πλαίσιο αυτής της δράσης, οι νομικοί – μέλη της ΕΕΔΑ έχουν αναλάβει το έργο της συγκέντρωσης και σύνοψης των αποφάσεων και της νομολογίας που παράγεται στις ελληνικές και διεθνείς δικαστικές αρχές, σε Διεθνείς Οργανισμούς (International Conventions) και στο Ελληνικό Κοινοβούλιο αναφορικά με το καθεστώς και τα δικαιώματα προσφύγων, αιτούντων άσυλο και μεταναστών. Επιπλέον, οι νομικοί – μέλη της ΕΕΔΑ παρακολουθούν τη δράση του Συνηγόρου του Πολίτη, της Εθνικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και άλλων εγχώριων Οργανισμών και Επιτροπών, όπως επίσης και της Ύπατης Αρμοστείας, δράσεις τις οποίες περιλαμβάνουν στην Επετηρίδα.

Οι νομικοί και εμπειρογνώμονες αρμόδιοι για την συλλογή υλικού, επεξεργασία και έκδοση της Επετηρίδας είναι:

1. Έρικα Καλαντζή (συντονίστρια),
2. Λυδία Μπολάνη,
3. Θέμις Τσολάκου,
4. Ελένη Τάκου.

Ο πρώτο τόμος προϊόν της συνεργασίας αυτής κυκλοφόρησε το 2013.

Γ) Συντονιστική βοήθεια στο Δίκτυο Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας (Racist Violence Recording Network)

Η ΕΕΔΑ έχει αναλάβει την επάνδρωση της θέσης του Βοηθού Συντονιστή του Δικτύου Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας (συντονιστές: Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες ΟΗΕ και Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου). Μέρος των καθηκόντων του Βοηθού Συντονιστή είναι η συλλογή πληροφοριών για εγκλήματα μίσους και ρατσιστικές επιθέσεις, όπως έχουν καταγραφεί από τα μέλη του Δικτύου, αλλά, αν κρίνεται απαραίτητο, και από τα ίδια τα θύματα, η ανίχνευση νέων τάσεων στα ρατσιστικά εγκλήματα, η πρόταση στοχευμένων δράσεων και η οργάνωσή τους, η οργάνωση των συναντήσεων των μελών του Δικτύου και η ενίσχυση των σχέσεων με τις Οργανώσεις που συμμετέχουν στο Δίκτυο.

Βοηθός Συντονιστή του Δικτύου Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας είναι η Ελένη Τάκου, μέλος της ΕΕΔΑ.